

TERUGBLIK REPETITIE 3 OKTOBER 2003

Afgelopen repetitie is de eerste MUSA-nieuwsbrief aan de leden van ons projectkoor uitgedeeld. In elke MUSA zullen we een terugblik geven op de voorgaande repetitie.

Zoals iedereen weet is 2003 een jaar van aanmelden van leden voor het projectkoor. Het aanmelden kan nog tot 1 januari 2004, daarna gaan we verder met de leden die op dat moment lid zijn van het projectkoor. Doordat er elke maand weer leden bijkomen of afhaken, zijn veel leden nog altijd een beetje onzeker over de opstelling (waar moet je staan, hoe hebben we het beste contact met elkaar en met de dirigent enz.).

Door de tijd heen merken we dat er meer structuur gaat plaatsvinden binnen het koor. Afgelopen repetitie heeft Chris aangegeven, het koor in een dubbele rij te willen hebben staan. Niet meer in groepen van soms vier rijen, maar de hele zaal gebruiken en dan in twee rijen. Hierdoor heeft iedereen meer ruimte en is er meer contact. Zo is het voor dirigent en koor mogelijk om sneller met elkaar te werken. In voorgaande repetities gaven leden wel eens aan Chris niet te horen, of niet goed te kunnen zien en andersom had Chris slecht contact met het koor door de opstelling. Dat is met deze opstelling opgelost. Met een koor van tussen de 85 en 95 leden is een goed contact tussen dirigent en koor noodzakelijk.

Op onze afgelopen repetitie van 3 oktober hebben we in deze opstelling gerepeteerd en aan de reacties te horen is dit de meeste van ons goed bevallen. De oefeningen die Chris doet worden steeds sneller opgepakt. Met de canons uit de oefenbundel worden we vertrouwd gemaakt met polyfone lijnen. Binnen enkele minuten staat er een goed klinkend koor. Er wordt lekker gezongen en we leren ruimte te scheppen voor onszelf, luisteren naar onszelf en naar elkaar, hoe we moeten staan of zitten, hoe we moeten ademen, hoe de uitspraak moet, wat resonans en embouchure is, wat ritme, articulatie, frasering en dictie is, hoe belangrijk een komma is en nog veel meer. Hij maakt ons enthousiast en leert ons het hele lichaam te gebruiken. Door de vele associaties die hij gebruikt leren we snel en kan hij goed zijn opvattingen over de koorklank en de muziek aan ons overbrengen. Stemvorming en

koorvorming: het is een vorm van zangles en een uitstekende manier om onze hobby uit te oefenen! Vanaf januari zal Chris voor Musa een serie artikelen schrijven over deze hobby en al zijn aspecten.

Je hoort dan ook steeds meer positieve reacties over de repetities en over de Paukenmesse zelf. De eerste repetities zijn als best wel pittig ervaren en sommige mensen zaten echt in twijfel of ze het niveau wel aan konden. Er zijn mensen gestopt omdat ze het te moeilijk vonden, of dat ze het repertoire niet mooi vonden. Dat kan, maar de mensen die nu op de repetities komen zijn erg enthousiast en zetten zich enorm in om mee te komen. Veel mensen oefenen thuis achter de PC met de midifiles. Anderen oefenen in groepjes bij elkaar thuis. Geweldig is dit! Naarmate de tijd vordert, merk je dat mensen thuis oefenen en kunnen we sneller werken. We voelen het enthousiasme van de leden en dat is geweldig om mee te maken. Mensen die elkaar veelal niet kennen en toch een project aanpakken om daarmee andere mensen te kunnen helpen.

VRIJWILLIGE BIJDRAGE

Ondanks dat de eerste MUSA nog lang niet door iedereen gelezen was, hebben we al een paar euro in onze War Child-box gekregen. Onze dank hiervoor. Natuurlijk hopen we dat komende repetities meer mensen aan de vrijwillige bijdrage zullen denken, zodat we dit uiteindelijk kunnen gebruiken voor onkosten of voor het goede doel War Child.

REPETITIES

28 november in plaats van 5 december
9 januari 2004 in plaats van 2 januari 2004.

MEDEDELINGEN

-Ik zou iedereen willen aanraden, de MUSA maandelijks te bewaren, zonodig te bundelen. Chris zal met regelmaat allerlei oefeningen beschrijven, waardoor iedereen alles nog weer terug kan lezen.

-Kopij voor de MUSA inleveren bij Henriëtte Kamerink.

-Rekeningnummer War Child 301712271, ten name van War Child-concert 2005.

De Derde Symfonie van Henryk Górecki

*Mamo, nie placz, nie.
Niebios Przechysta Królowo.
Ty zawsze wspieraj mnie.
Zdrowas Mario*

(Helena Wanda Blazusiakówna,
cel 3, muur 3)

“Niet huilen, moeder. Koningin des Hemels, reinste Maagd, bescherm mij altijd. Heilige Maria, vol van genade.” Deze woorden kraste Helena Wanda Blazusiakówna in de muur van haar cel in “Het Paleis” in Zakopane, een voormalig vakantiecomplex, in de tweede wereldoorlog door de Gestapo als gevangenis gebruikt. Een aangrijpend gebed van een achttienjarig meisje dat door Górecki (1933) uiterst integer op muziek is gezet. Dit stijl gebed is uitgangspunt voor zijn Derde Symfonie, de Symfonia Piesni Zalosnych (Symphony of Sorrowful Songs, Symfonie der Klaagliederen). Naast dit gebed worden een oude Poolse tekst uit de tweede helft van de vijftiende eeuw gezongen -een lamentatie (klaaglied) uit het Heilig Kruisklooster, van de “Lysagora-collectie” waarin Maria haar Zoon die stervende aan het kruis hangt vraagt Zijn wonden met haar te delen- en een oud Pools volkslied waarin de moeder van een gesneuvelde soldaat bij zijn graf treurt.

Paul Witteman noemt het stuk in een recensie “Mooi en Wreed”. Zeer intens, 54 minuten lang, ontvouwt de verdrietige geschiedenis van het Poolse volk zich in zware doch tedere bassen, zinderende strijkers en een heel lichte sopraan. Vol religieuze hoop, vooruitkijkend en niet beschuldigend, ontwakend uit een nachtmerrie. Górecki gelooft in het goede in de mens. (“Ik kan toch niet in iedere mens een bandiet zien”). Over zijn Derde Symfonie zegt hij: “Dat werk heeft niets te maken met de oorlog, met Auschwitz. Het zijn klaagzangen, geschreven voor de gewoonsten der mensen. Wij zijn allemaal uit dezelfde aarde geboren. Wij zijn allemaal gelijk. Als we voor God verantwoording af moeten leggen, staan we daar: naakt, zonder juwelen, zonder geld, zonder roem. Dan is de vraag niet hoeveel je hebt verdiend maar wat je er als mens van hebt gemaakt. Het belangrijkste voor mij is het contact met de andere mens, of dat nu een musicus is of een dirigent of een toehoorder in de zaal. Mensen. Dat kunnen er duizend zijn, honderd, misschien slechts tien. Zelfs met een persoon ben ik al gelukkig, als er een iemand is die ik iets kan zeggen, die begrijpt, die begrijpen wil.”

Górecki omschrijft zijn symfonie als “een diep gevoelde wederopstanding van de mensenrechten”. Aardig om op te merken in dit verband is de vonk die oversloeg naar de avant garde binnen de rockcultuur: de metaalpercussionisten (Heavy Metal) van de Britse groep Test Department gebruikten de Derde Symfonie als opwarmer voor de concerten waarmee ze hun solidariteit met de onderdrukten wilden laten zien. Hoewel het stuk al in 1976 is geschreven werd het pas algemeen bekend in 1992: toen stond de cd (een opname met de London Sinfonietta en de sopraan Dawn Upshaw) bovenaan de (pophit-)lijst met best verkochte cd's, zowel in Engeland als in Amerika. Over smaak valt niet te twisten: Dawn Upshaw heeft een fraaie en wendbare stem maar in emotioneel opzicht vind ik de Poolse sopraan Stefania Wuytowicz dieper en doorleefder klinken. Ook een Poolse opname met Zofia Kilanowicz en het Pools Nationaal Radio Symfonieorkest is erg mooi. In onze uitvoering speelt de bekende sopraan Ellen Klopstra met haar pure innerlijke stem de rol van moeder van het Poolse volk.

Rijk is Górecki niet geworden van het succes van zijn Derde Symfonie, maar hij kocht van de opbrengst een aardig vakantiehuisje in het mooie Tatra-gebergte. Vlak bij Auschwitz.

Soms hoor je een fragmentje bij een tv-documentaire over concentratiekampen. Hoewel de muziek de beelden ondersteunt, is de emotionele lading pas goed te begrijpen als je het stuk in zijn geheel hoort.

Chris Holman

CANTUS
IUVENTIS

**Benefietconcert
7 en 8 mei
2005**

Uitgevoerd worden
de Paukenmesse van Haydn
en
de 3^e symfonie van Górecki

**WAR
child**

Cantus Iuventus
voor War Child